

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service
Innehållsansvar: Viktor Johansson, (vikjo13), Röntgensjuksköterska
Granskad av: Anders Båth, (andba11), Överläkare
Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Giltig från: 2025-11-12

Giltig till: 2027-11-10

Spottsten K- DT- undersökning (SÄS)

Syfte

Beskrivning av metod för DT Spottsten/Spottkörtlar

Förändringar sedan föregående version

Ny mall. Samt nya soskoder som börjar gälla årsskifte 2025

Metodmall

Protokoll

Spottkörtel k-

Us kod/Us namn

818000 DT Hals

Indikation

Sten i submandibularis/parotis.

Serieöversikt

Serie 1	Spottkörtlar
----------------	---------------------

Förberedelser

Avlägsna metall i området.

Patientpositionering

Ryggläge, gärna kudde under knäna. Viktigt med rak positionering. Eventuell tandprotes bort. Anpassa huvudets läge för att kunna köra ovinklat.

Submandibularis: Hakan upp, mandibelranden lodrätt.

Parotis: Hakan ner för att undvika tandfyllningar.

Patientcentrering

OM

Centrering i isocentrum

DFOV

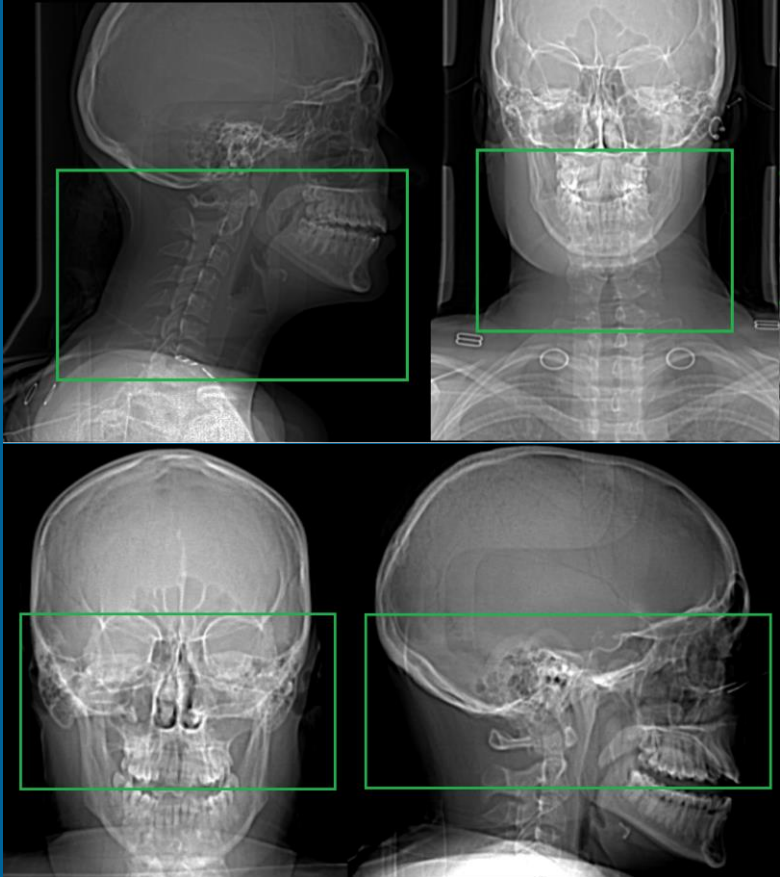
Över området

Scout

Frontal   180

Sida   90

Scanområde/kriterier

Scanområde	Kriterier
<p>Serie 1 – Spottkörtlar</p> 	<p>Beroende på vad man frågar efter se nedan:</p> <p>Submandibularis: Underkäkens tandkronor till mitten på halsen.</p> <p>OBS! Hakan ska vara med framtil.</p> <p>Parotis: Strax ovan örats cellsystem till och med överkäkens tandkronor.</p> <p>OBS! Hakan ska vara med framtil.</p>

Dokumentation

Om kriterier inte uppnås för undersökning ska anledning dokumenteras i aktuell remiss

Reformateringar

Serienamn	Snittjocklek/Intervall	Algoritm	WW/WL	Arkiv
Ax	3/3	Bone	350/50	PACS
Cor	3/3	Bone	350/50	PACS
Sag	3/3	Bone	350/50	PACS
Ax sk	2/2	Bone	2500/500	PACS
TS mj	0,625/0,625	Standard	350/50	PACS/AW
TS sk	0,625/0,625	Bone	2500/500	PACS/AW

Strålskydd

Patient

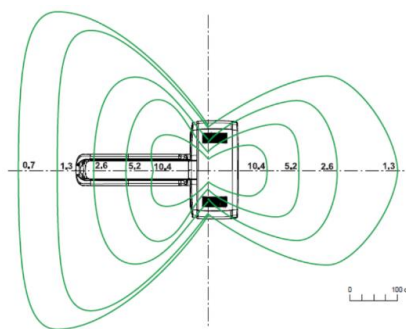
- när en gravid kvinna fått en berättigad CT-undersökning ska särskild hänsyn tas till foster för att minimera stråldosen.
- graviditet är inte en kontraindikation till att göra en CT-undersökning under förutsättning att fostret inte är i primärstrålfältet. När fostret är utanför primärstrålfältet blir stråldos till foster försumbart.
- var extra uppmärksam vid bildtagning av barn (under 16 år). Protokoll optimerade för barn ska användas.
- centrera patienten. Detta är den åtgärd som har störst påverkan på bildkvalité och stråldos. Det framgår av varje metod vilken kroppsdel som ska centreras.
- centrera om och ta en ny scout om den första scouten visar felcentrering. Det sparar stråldos.
- var noggrann med hur boxen läggs. Gör inte boxen för kort i z-led så det påverkar diagnostiken. Spara stråldos genom att inte göra boxen för stor i z-led.

Anhörig

Anhöriga ska i regel inte vara inne på röntgenlabbet vid exponering.

Om detta krävs för att lugna patient ska anhörig använda blyförkläde för att begränsa sin egen stråldos. Den anhörige har ingen nytta av röntgenstrålningen.

På en datortomograf är gantryts sidor skärmade. Denna position ger det bästa strålskyddet i rummet. Tänk på att strålningen avtar kraftigt med avståndet.

Personal

Var utanför rummet vid exponering.

Om bildtagningen kräver att personal ska vara inne på röntgenlabbet ska strålskärmsutrustning användas.

På en datortomograf är gantryts sidor skärmade. Denna position ger det bästa strålskyddet i rummet.

Tänk på att strålningen avtar kraftigt med avståndet.

Dokumentinformation

Innehållsansvariga

Viktor Johansson, röntgensjuksköterska, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Anders Båth, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Patrick Pettersson, sjukhusfysiker, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Innehållsgranskare

Anders Båth, specialistläkare, bild- och funktionsmedicin, SÄS

Fastställt av

Markus Håkansson, verksamhetschef, bild- och funktionsmedicin och medicinsk service, SÄS

Nyckelord

Metodbok DT, Spottsten

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Bild- och funktionsmedicin och medicinsk service

Innehållsansvar: Viktor Johansson, (vikjo13),
Röntgensjuksköterska

Granskad av: Anders Båth, (andba11), Överläkare

Godkänd av: Markus Håkansson, (marha68), Verksamhetschef

Dokument-ID: SAS9631-1641598044-243

Version: 1.0

Giltig från: 2025-11-12

Giltig till: 2027-11-10